

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 6 ΜΑΪΟΥ 2021
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΟΜΑΔΑ Α'

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Εθνικόν Κομιτάτον**
- β. Στρατιωτικός Σύνδεσμος**
- γ. Διχοτόμηση της δραχμής**

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχίσετε τις συνθήκες της στήλης Α, με το έτος υπογραφής τους στη στήλη Β και τον όρο που προβλεπόταν σε καθεμιά από αυτές στη στήλη Γ, συνδυάζοντας τον αριθμό, το γράμμα και τη λατινική αρίθμηση, ώστε να προκύπτει η σωστή αντιστοιχία.

(Α) ΣΥΝΘΗΚΕΣ	(Β) ΕΤΟΣ	(Γ) ΟΡΟΙ
1. Συνθήκη Νειγύ	A. 1920	I. Αμοιβαία απόσβεση των οικονομικών υποχρεώσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας
2. Συνθήκη Σεβρών	B. 1930	II. Ίδρυση Μικτής Επιτροπής Ανταλλαγής
3. Σύμβαση Ανταλλαγής πληθυσμών της Λοζάνης	Γ. 1919	III. Η περιοχή της Σμύρνης θα βρισκόταν υπό ελληνική διοίκηση και κατοχή για πέντε χρόνια.
4. Συμφωνία της Άγκυρας	Δ. 1923	IV. Παραχώρηση της Δυτικής Θράκης από τη Βουλγαρία στην Ελλάδα.

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β1

Να αναφέρετε τα αιτήματα των προσφύγων προς τη Γ' Εθνοσυνέλευση (1826-1827) και τη στάση αυτής απέναντι στα συγκεκριμένα αιτήματα.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β2

Πώς αξιοποιήθηκαν τα δάνεια που σύναψε η Ελλάδα με το εξωτερικό κατά τη δεκαετία του 1880;

Μονάδες 8

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν και σύμφωνα με τις ιστορικές σας γνώσεις: Ποια ήταν τα αίτια του διωγμού των Ελλήνων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία το 1914 (**Μονάδες 12**) και ποιος ήταν ο ρόλος των Γερμανών στον αφελληνισμό της Μικράς Ασίας κατά την ίδια περίοδο; (**Μονάδες 13**)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α'

Οι σοβινιστικές (=εθνικιστικές) τάσεις των Νεοτούρκων φαίνονται από πολύ νωρίς. Οι Νεότουρκοι αρνιούνται πως υπάρχει εθνικό ζήτημα στην Τουρκία και επιλέγουν την πολιτική της βίαιης αφομοίωσης των εθνικών μειονοτήτων. Το 1911 οι Νεότουρκοι αποφασίζουν σε συνέδριο τους την εξόντωση των μη τουρκικών εθνοτήτων. Στην απόφαση τους γράφεται «Η Τουρκία πρέπει να γίνει μωαμεθανική χώρα, όπου η μωαμεθανική θρησκεία και οι μωαμεθανικές αντιλήψεις θα κυριαρχούν και κάθε άλλη θρησκευτική προπαγάνδα θα καταπνίγεται ... Αργά ή γρήγορα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί η πλήρης οθωμανοποίηση όλων των υπηκόων της Τουρκίας. Και είναι ολοκάθαρο ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει με την πειθώ. Άρα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένοπλη βία ... το δικαίωμα των άλλων εθνοτήτων να έχουν δικές τους οργανώσεις θα πρέπει να αποκλειστεί. Κάθε μορφή αυτοδιοίκησης θα θεωρείται προδοσία προς την τουρκική Αυτοκρατορία» .

Εφημερίδα Μακεδονία, «Η γενοκτονία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και του Πόντου», Θεσσαλονίκη, Ηλεκτρονική έκδοση της Δευτέρας 20 Μαΐου 1996

ΚΕΙΜΕΝΟ Β'

Η Συνθήκη των Αθηνών το Νοέμβριο του 1913 (αναφορικά με το ζήτημα των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου) δεν επέλυσε τη σχετική διαφορά. Αναφέρεται μάλιστα πως ο Τούρκος αντιπρόσωπος, διαπιστώνοντας πως η Ελλάδα ήταν ανυποχώρητη στο θέμα των νησιών, διατύπωσε την πρώτη επίσημη απειλή εναντίον της ελληνικής μειονότητας.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 2000, σελ. 99

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ'

Ένας παράγοντας που παρεμβαίνει υπέρ των οθωμανικών συμφερόντων ήταν ο γερμανικός. Οι Γερμανοί έχουν τεράστια συμφέροντα στην Τουρκία, οικονομικά και στρατιωτικά. Ελπίζουν ότι με μια ισχυρή Τουρκία θα ανταγωνίζονται καλύτερα τους Βρετανούς. Γι' αυτόν τον λόγο η γερμανική πολιτική εκπονεί ένα πρόγραμμα ακεραιότητας της Τουρκίας, η υλοποίηση του οποίου προϋποθέτει την εξόντωση των πληθυσμών εκείνων που ενισχύουν τις φυγόκεντρες τάσεις στο εσωτερικό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η

Τουρκία γίνεται το πιο σημαντικό πεδίο δράσης του γερμανικού ιμπεριαλισμού. Κινητήρια δύναμη είναι οι γερμανικές τράπεζες οι οποίες έχουν κολοσσιαίες επιχειρήσεις στην Ασία. Μετά τους Βαλκανικούς πολέμους οι Γερμανοί προσπαθούν με κάθε τρόπο να φανατίσουν τις τουρκικές μάζες εναντίον των χριστιανών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Μετά τους Βαλκανικούς πολέμους και , κυρίως με την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου υλοποιείται η αποφασισμένη από το 1911 απόφαση των Οθωμανών για οριστική λύση του εθνικού προβλήματος της Αυτοκρατορίας με τη φυσική εξόντωση των γηγενών εθνοτήτων.

Εφημερίδα Μακεδονία, «*Η γενοκτονία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και του Πόντου*», Θεσσαλονίκη, Ηλεκτρονική έκδοση της Δευτέρας 20 Μαΐου 1996

ΘΕΜΑ Δ1

Στηριζόμενοι στις ακόλουθες πηγές και σε συνδυασμό με τις ιστορικές σας γνώσεις:

A) Να παρουσιάσετε τις πολιτικές συνθήκες που εξέθρεψαν τον Εθνικό Διχασμό.

Μονάδες 12

B) Να αναφερθείτε στις συνέπειες του Εθνικού Διχασμού κατά έτη 1915-1917.

Μονάδες 13

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Έτσι οδηγούμαστε στην καρδιά του συνταγματικού προβλήματος της κρίσης του 1915, που δεν ήταν άλλο από το ποιος τελικά ήταν ο φορέας της κυριαρχίας στο πολίτευμα της βασιλευομένης δημοκρατίας: ο βασιλιάς ή ο λαός; Το βέβαιο είναι ότι, παρά το γράμμα του συντάγματος που, όπως ξέρουμε καθιέρωνε πανηγυρικά από το 1864 την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, η συνταγματική πρακτική κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Γεωργίου ήθελε το στέμμα να έχει αποφασιστική γνώμη στο χειρισμό της εξωτερικής πολιτικής και των εθνικών θεμάτων. Και αντίστροφα, ήθελε την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας να ισχύει μόνο ως προς τα εσωτερικά θέματα και την άσκηση της τρέχουσας πολιτικής [...] Το ζήτημα είναι ότι η πρακτική αυτή δεν είχε το παραμικρό έρεισμα στις διατάξεις του συντάγματος [...] Ο Κωνσταντίνος, ωστόσο, έχοντας ενθαρρυνθεί προφανώς από την ενδοτική (=υποχωρητική) πολιτική που είχε ακολουθήσει έως τότε ο Βενιζέλος απέναντι στο θρόνο, θέλησε να αναγάγει σε πολιτειακό δόγμα τη διάκριση αυτή μεταξύ εξωτερικής πολιτικής, όπου κατ' αρχήν αρμόδιος ήταν ο βασιλιάς, και εσωτερικής, όπου την αποφασιστική γνώμη την είχε η υπεύθυνη κυβέρνηση.

Ν. Αλιβιζάτου, *Εισαγωγή στην Ελληνική Συνταγματική Ιστορία*, εκδ. Σάκκουλα, 1981, τ. Α΄, σελ. 115-116

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄

Η δολοφονία του βασιλιά Γεωργίου (που συμπλήρωνε πενήντα χρόνια στον ελληνικό θρόνο) στη Θεσσαλονίκη, δεν θα μεταβάλλει καθόλου την υποχωρητική στάση του Βενιζέλου απέναντι στο παλάτι και στο νέο (αυταρχικότατο και φανατικό γερμανόφιλο)

Βασιλιά Κων/νου [...] Ο Βενιζέλος θα προβεί και σε νέες παραχωρήσεις προς το στέμμα, αποδεχόμενος την προώθηση του Γ. Στρέιτ (μυστικού συμβούλου του Κων/νου και φανατικού Γερμανόφιλου) στο κρίσιμο «πόστο» του υπουργού των Εξωτερικών. Με την προώθηση αυτή ενισχύονταν σημαντικά οι συνταγματικά ανύπαρκτες αρμοδιότητες του ανώτατου άρχοντα στην εξωτερική πολιτική.

Π. Πετριδη, *Ελληνική πολιτική και κοινωνική ιστορία, 1821-1940*, εκδ. Παρατηρητής. Θεσσαλονίκη 1986, σελ. 150-151

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ'

[...] Από τις (δεύτερες) εκλογές οι Φιλελεύθεροι αποφάσισαν να απόσχουν, θεωρώντας αντισυνταγματική τη δεύτερη διάλυση της Βουλής εξαιτίας της συνεχιζόμενης διαφωνίας του Στέμματος με την πολιτική της πλειοψηφίας ... Ενώ οι εκλογές αυτές δεν μπορούσαν να θεωρηθούν επιτυχία για τον Κωνσταντίνο και τους υποστηρικτές του, η αποχή στέρησε τους Φιλελεύθερους από τις θεσμικές δυνατότητες πολιτικής δράσης, που θα εξασφάλιζε η κοινοβουλευτική τους εκπροσώπηση. Τους επόμενους μήνες ο υπουργός εσωτερικών Γούναρης έδειξε από πολύ νωρίς ότι δεν είχε κανέναν ενδοιασμό να ασκήσει ωμή βία εναντίον των πολιτικών του αντιπάλων. Ακόμη και διαλέξεις σε κλειστό χώρο δεν αφέθηκαν να πραγματοποιήσουν οι Φιλελεύθεροι.

[...] Με ανάμειξη του Επιτελείου και προσωπικά του Μεταξά συγκροτήθηκαν σύνδεσμοι Επιστράτων από αποστρατευμένους εφέδρους (την αποστράτευση των εφέδρων είχε απαιτήσει η Αντάντ) ... που δήλωναν τυφλή πίστη και υπακοή στον Κωνσταντίνο ... οι Επίστρατοι επιδόθηκαν στην τρομοκράτηση των Φιλελευθέρων. Την ωμή βία συμπλήρωνε η μεθοδική απομόνωση των αντιπάλων στις επαρχίες, με την παρεμπόδιση της κυκλοφορίας των βενιζελικών εφημερίδων ... Με τις συνθήκες αυτές, οι δυνατότητες αντίδρασης των Φιλελευθέρων περιορίζονταν μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα.

[...] Για τον Βενιζέλο πάντως τα περιθώρια αναμονής εξαντλήθηκαν μετά την ολοκλήρωση της ανεμπόδιστης κατάληψης της Ανατολικής Μακεδονίας από τους Βουλγάρους, που έφθασαν στην Καβάλα στις 30 Αυγούστου 1916. Την προηγούμενη ημέρα το Δ' σώμα στρατού της περιοχής είχε προτιμήσει να παραδοθεί στους Γερμανούς ...

Εγκαταλείποντας την κατ' επίφαση νομιμότητα, στις 12 Σεπτεμβρίου 1916 ο Βενιζέλος έφυγε από την Αθήνα για τα Χανιά. Την επομένη έγινε ένοπλο συλλαλητήριο, στο οποίο συγκροτήθηκε η «Προσωρινή Κυβέρνηση του Βασιλείου της Ελλάδος» με μέλη τον Βενιζέλο και τον ναύαρχο Π. Κουντουριώτη. Η «τριανδρία» συμπληρώθηκε αργότερα με τον στρατηγό Π. Δαγκλή. Η πρώτη προκήρυξη της Προσωρινής Κυβέρνησης προσδιόριζε με σαφήνεια τη νομιμοποιητική βάση του επαναστατικού κινήματος «Αφού το κράτος προέδωκε τα καθήκοντα του, υπολείπεται εις το έθνος να επιχειρήση όπως επιτύχη το έργον, όπερ επεβάλλετο εις το Κράτος». Ορίστηκε έτσι ο Εθνικός Διχασμός ως αντιπαράθεση ανάμεσα στο «Κράτος» του Κων/νου και το «Έθνος» ως ευρύτερο σύνολο...

[...] Κρήτη και νησιά του Αιγαίου προσχώρησαν αμέσως στην Προσωρινή Κυβέρνηση, που εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη από τις 26 Σεπτεμβρίου, αναλαμβάνοντας και την ηγεσία του εκεί κινήματος της Εθνικής Άμυνας (που είχε εκδηλωθεί τον Αύγουστο).

Γ.Θ. Μαυρογορδάτος, «Οι πολιτικές εξελίξεις, Από το Γουδί ως τη Μικρασιατική Καταστροφή», Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000, τόμος 6^{ος}, σελ. 20-22, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ: ΜΠΟΥΓΙΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις το όνομα σας.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμο σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας δοθούν. **Τυχόν σημειώσεις πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιο σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.**
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
- 7.

Πολύτροπη
Αρμενία

